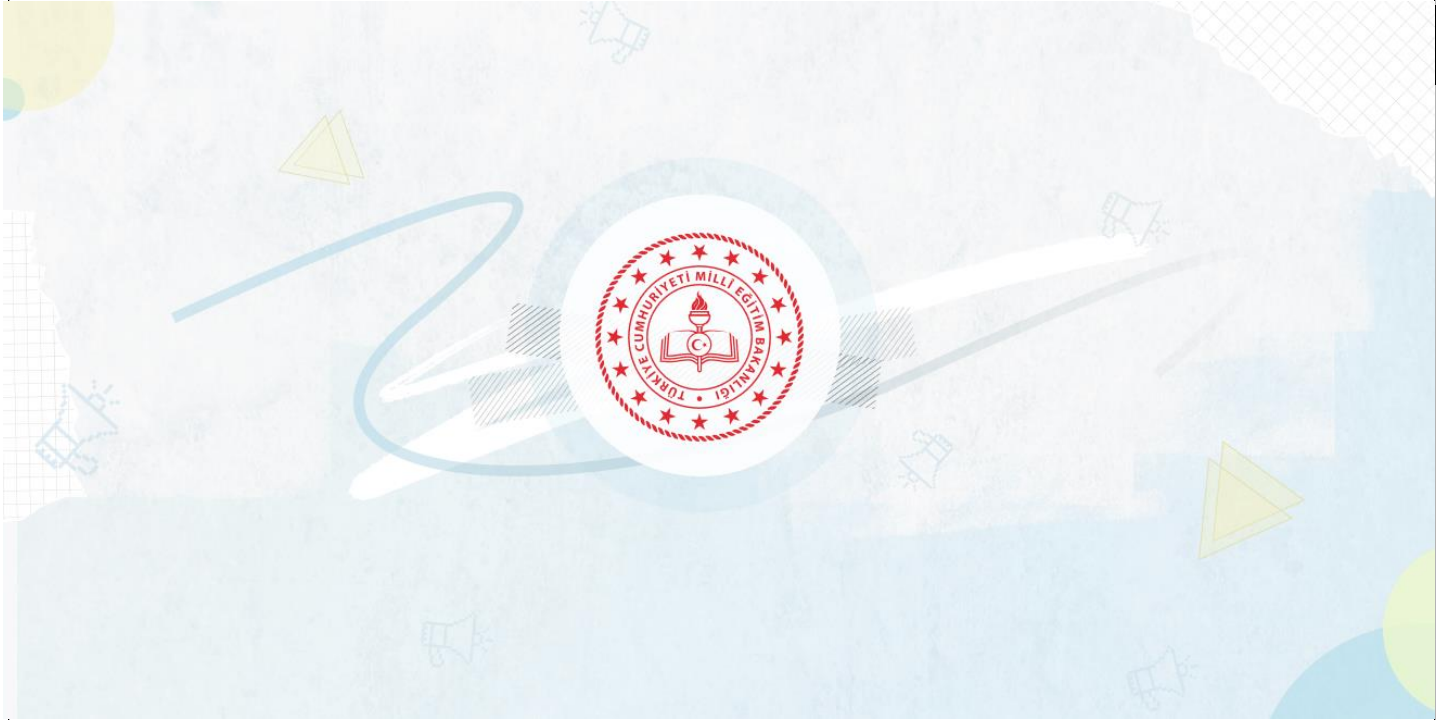

DEFNE ÖZEL EĞİTİM VE UYGULAMA MERKEZİ

REHBERLİK SERVİSİ

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARI

HAZIRLAYAN:

EMRAH RIKINOĞLU

Psikolojik Danışman Ve Rehber Öğretmen

İSTİSMAR VE İHMAL NEDİR?

İhmal, yetişkinin unutkanlık ve bilgisizlik sonucu çocuğu muhtemel tehlikelere karşı korumamalarını veya barındırma, beslenme, koruma ve benzeri temel yükümlülüklerini yerine getirmemelerini ifade eden davranış biçimidir.

İstismar, sorumluluk, güven ve yetenek ile ilgili genel durumunda çocuğun sağlığına, yaşamına, gelişimine ve değerine zarar verebilen fiziksel ve/veya duygusal kötü davranışı, her türlü ticari çıkar için çocuğun kullanılmasını içeren davranışlardır.

- Fiziksel istismar, bir kaza olmaksızın fiziksel travma ya da yaralanmalarla sonuçlanan herhangi bir davranış biçimi.
- Duygusal istismar, sistemli bir şekilde kişinin aşağılanması ya da görmezlikten gelinmesi gibi onun sağlıklı duygusal gelişimini ve benlik saygısını ciddi bir şekilde etkileyen davranışlardır.
- Cinsel istismar, kişinin bir başkası tarafından cinsel haz amacıyla zorla ya da ikna edilerek cinsel etkileşime maruz bırakılmasıdır.
- Dokunmanın olmadığı istismar davranışları (teşhircilik, çocuk pornografisi izleme veya izlettirme ...)
- Dokunmanın olduğu istismar davranışları (okşama, cinsel amaçlı dokundurmaya zorlama..)
- Cinsel birleşmenin olduğu istismar davranışları - (fuhuşa teşvik, cinsel ilişki)

DOĞRU BİLİMEN YANLIŞLAR VE DOĐRULAR

ÇOCUKLAR CİNSEL İSTİSMARI HAYAL GÜÇLERİNİN GENİŞLİĞİ NEDENİYLE UYDURURLAR.
YANLIŞ!

- ÇOCUKLAR BU KONUDA GENELLİKLE YALAN SÖYLEMEZLER. İLK KURAL ÇOCUĞA İNANMAK OLMALIDIR. **DOĞRU !**

YAŞANMIŞ BİR İKİ OLAY ÖNEMLİ DEĞİLDİR. ÇOCUKLAR OLAN BİTENİ ÇABUK UNUTURLAR.
YANLIŞ!

- BİR KEZ OLAN YA DA TEKRARLAYAN CİNSEL İSTİSMAR ÇOCUĞUN RUHSAL VE FİZİKSEL SAĞLIĞI AÇISINDAN CİDDİ DERECEDE ZARAR VERİCİDİR. **DOĞRU !**

OLAYI PROVOKE EDEN ÇOCUKLAR, ŞİRİN VE CAZİP KIZ ÇOCUKLAR, EVDEN KAÇAN ÇOCUKLAR, İHMAL EDİLMİŞ ÇOCUKLAR POTANSİYEL KURBANLARDIR. **YANLIŞ!**

- KURBANLAR HER SOSYO-EKONOMİK VE HER SOSYO-KÜLTÜREL GRUPTAN GELEN KIZ VE ERKEK ÇOCUKLAR OLABİLİR. **DOĞRU !**

İSTİSMARCILAR GENELLİKLE YAŞLI VE YABANCI ERKEKLER-LE SOKAKTAKİ HIRPANİ SERSERİLERDİR.
YANLIŞ!

- OLGULARIN %80-95'İNDE FAİL 20-40 YAŞLARI ARASINDAKİ, KURBAN TARAFINDAN TANINAN EVLİ VE ÇOCUKLU ERKEKLERDİR. **DOĞRU !**

PARKLAR, GENEL TUVALETLER, ISSIZ SOKAKLAR, KARANLIK YERLER, BOŞ İNŞAAT SAHALARI TEHLİKELİ BÖLGELERDİR. **YANLIŞ!**

- OLAYIN OLDUĞU YER GENELLİKLE EV, OKUL, EV İLE OKUL ARASINDAKİ YOL GİBİ ÇOCUĞUN İÇİNDE BULUNDUĐU YAKIN ÇEVRESİDİR. **DOĞRU !**

BELİRTİLER NELER OLABİLİR?

- ☒ Çocuklarda yaş dönemine uygun olmayan, davranışlarda gerileme; parmak emme, yatak ıslatma, anneye bağımlılık görülebilir.
- ☒ Saldırgan davranışlar görülebilir.
- ☒ Hiçbir şeye ilgi göstermeme, sanki bir rüya âleminde yaşama.
- ☒ Arkadaş ilişkilerinde güçlükler yaşanabilir.
- ☒ Cinsel içerikli kelimeler kullanabilir veya davranışlar sergileyebilir.
- ☒ Çocuk kendisine dokunulmasından, daha önce tanıdığı kişilerle yalnız kalmaktan korkabilir.
- ☒ Huysuzluk, sık ağlama, uyku problemleri, iştah problemleri, korkular, sebepsiz baş ağrıları ve mide bulantıları görülebilir.
- ☒ Okul başarısında düşme, okuldan kaçma, dikkat dağınıklığı, odaklamada zorluklar görülebilir.

☒ Tekrarlayıcı, rahatsız edici düşünceleri olabilir.

☒ Olayla ilgili kâbuslar, Uyku problemleri görülebilir.

☒ Olayı anımsatan nesnelere karşı yoğun psikolojik sıkıntı, korku reaksiyonu, Olayı anımsatan yerler, kişiler, görüntüler ve konuşmalardan kaçınma davranışı görülebilir.

☒ Yaşına uygun olmayan cinsel davranışlar, Cinsel davranışlarda artma,

☒ Cinsel istismara uğrayan çocukların %50'sinde travma sonrası stres bozukluğu görülmekte,

İstismarla ilgili olarak gerekli kurumlarla iletişime geçmek hem yasal hem de vicdani bir zorunluluktur.

NE YAPMALIYIZ ?

- ✓ **VUCUDUMUZUN ÖZEL OLDUĞU ANLATILMALI.** Çocuğun vücudunun her yerinin özel ve ona ait olduğu açıklanmalı. Gerekmedikçe anne baba olarak bile izinsiz ve ya zorla dokunulmamalı, okşanmamalı ve öpülmemeli. Mahremiyet kavramı açıklanmalı.
- ✓ Eve gelen yakınlar ile zorla konuşurma öpüştürme davranışından kaçınılmalı. Bu konuda çocuğa saygısızlık ya da ayıp olduğu kesinlikle söylenmemeli.
- ✓ Çocuğa HAYIR diyebilme özgürlüğü verilip gerektiğinde hayır demesi muhakkak öğretilmeli.
- ✓ İyi dokunuş ve kötü dokunuş farkı açıklanmalı
İYİ DOKUNUŞ: Bize sevildiğimizi hissettirir. Huzurlu ve mutlu hissederiz.
KÖTÜ DOKUNUŞ: bize kendimizi kötü ve garip hissettirir. Tiksinti, utanç, pis ve kötü hissetmemize utanmamıza neden olur.

ÇOCUĞA CİNSEL İSTİSMARDAN KORUNMAK İÇİN EBEVEYNLER TARAFINDAN VERİLEBİLECEK İLETİLER

- ❖ Sen özel ve önemlisin.
- ❖ Bedenin sana aittir. Bedeninde çok özel olan yerler var.
- ❖ Bunlar öncelikli olarak iç çamaşır bölgelerindir. Vücudumuzun her yeri özel ve bize aittir. Ağzımız boynumuz saçımız sırtımız bacaklarımız...Eğer birisi buralara dokunmak veya bakmak isterse ona "hayır" deme hakkına sahipsin; bu tanıdığın sevdiğin kişi dahi olabilir. Duygularını dinle; eğer birinin sana dokunmasından hoşlanmıyorsan duygularına güven.
- ❖ Eğer biri seni rahatsız ederse gelip hemen bana söylemeni istiyorum. Çünkü söyleyeceğin her şeye inanıyorum.
- ❖ Eğer biri sana doğru olmayan bir biçimde dokunursa bu senin hatan değil. O yetişkin sana ne yaparsa yapsın senin hatan değil.

ANNE BABALAR CİNSEL İSTİSMARA UĞRAMIŞ ÇOCUKLARINA NASIL YARDIMCI OLABİLİRLER

Soğukkanlı olun.

Çocuğunuza inanın.

Çocuğunuzu suçlamayın.

Doğru yardım alın. Bu konuda okul rehberlik ve psikolojik danışma servisi başta olmak üzere tüm ruh sağlığı hizmetleri ve kolluk kuvvetleri size yardımcı olabilir. Bu konudaki tüm iş ve işlemler gizlilik içinde sürdürülür.

Çocuğunuza güven verin.

Her şeyi unutmaya çalışmayın.

Çocuğun olay hakkında konuşmasına izin verin.

Fazla koruyucu olmamaya çalışın.

Çocuğunuzu eskisi gibi sevin.

Cinsel istismar hakkında çocuğunuzu eğitin.

Ailenin diğer üyelerini unutmayın.

AİLE OLARAK SİZİN DE YARDIMA İHTİYACINIZ OLDUĞUNU UNUTMAYIN.

BİLGİ NOTU – ÇOCUĞUMU EĞİTİYORUM

ÇOCUK İSTİSMARI NEDİR

Öfkeyi, gerginliği azaltmak için çocuğu örselemek, itip kakmak

Çocuğu kendi çıkarları için kullanmak

Çocuğa yeterli bakım sağlamamak, ör: Kirli, çıplak, aç bırakmak

Çocuğu hizmetçi gibi kullanmak

Çocuğu dinlememek

Çocuğu sözel olarak hırpalamak

Çocuğu gereksiz yere ağlatmak

Çocuğun duygusal gereksinimlerini göz ardı etmek

Başka işler yaptırarak çocuğun eğitim ve hobileri için kullanacağı zamanı harcamak

Okulda çocuğa vurmak veya aşığılamak

Çocuğun tıbbi gereksinimlerini göz ardı etmek

Çocuğu kendine dokunmaya zorlamak

Çocuğun özgüvenini kırmak

Çocuğun eğitim gereksinimlerini göz ardı etmek

Zarar verecek durumlarda çocuğu denetimsiz bırakmak

VÜCUDUMUZ BİZİMDİRÖNÜ KORUYALIM ☺

VÜCUDUMUZU
KORUMANIN BİR ÇOK
YOLU VARDIR

BİSİKLETE BİNERKEN KASK TAKMAK

UYGUN ELBİSELER GİYMEK

AŞILANMAK

AZARLAMAYA, İTİLMEMEYE
KARŞI KENDİMİZİ KORUMAK

DİŞLERİNİ FIRÇALAMAK

BESLEYİCİ GIDALAR YEMEK

GEREKTEĞİNDE İLAÇ ALMAK

Vücudumuzu korumanın bir diğer yolu da dokunuşlara karşı korumadır.

DOKUNMAK

Dokunmak birbirimizle iletişim kurmanın önemli bir yoludur.

Dokunmanın "iyi dokunma" ve "kötü dokunma" olmak üzere iki şekli vardır.

Vücudumuzun özel yerleri nerelerdir?

Bir başkasının görmesini ve dokunmasını istemediğimiz yerlerimizdir"

İYİ VE KÖTÜ DOKUNMALAR

İYİ DOKUNMALAR KÖTÜ DOKUNMALAR

İYİ DOKUNMALAR
Ailemizin, arkadaşlarımızın ve diğer tanıdıklarımızın bizi önemseydiğini anlatır

İyi dokunmalar kendimizi iyi ve emniyette hissetmemizi sağlar.

KÖTÜ DOKUNMALAR : Kendimizi kötü dokunmalardan korumak zorundayız. Kötü dokunmalar kendimizi öfkeli ve kirli hissetmemize neden olur.

Yakın arkadaşlar, güvendiğin kişiler, komşular, okul veya spor aktivitelerinden tanıdığın kişiler veya herhangi bir yabancı sana kötü dokunabilir.

Biri sana kötü dokunduğunda kendini şöyle hissedebilirsin:

Olanların sorumlusu sen olmadığın için kendini suçlu veya değersiz hissetme Asıl sorumlu sana dokunan kişidir

Yakın arkadaşlar, güvendiğin kişiler, komşular, okul veya spor aktivitelerinden tanıdığın kişiler veya herhangi bir yabancı sana kötü dokunabilir.

Sana "bu bir sır, aramızda kalsın, sakla" diyebilirler.

Hediyeler verebilirler.

Ya da seni korkutabilir veya şantaj yapabilirler.

AİLEMİZİN, ÖĞRETMENLERİMİZİN VE YA SEVDİĞİMİZ İNSANLARIN GÜVENDİĞİ KİŞİLER HARİÇ YABANCILARA İNANMAMALİYİZ. YAKINLARIMIZLA DAHİ AİLEMİZDEN HABERSİZ GÖRÜŞMEMELİYİZ.

KENDİSİNİ POLİS, KOMŞU, AİLE DOSTU DİYE TANITAN KİŞİLERE HEMEN İNANMAYIN, BU KİŞİLER SİZE YAKLAŞIR VE İSTEMEDİĞİNİZ BİR ŞEY YAPTIRMAK İSTERSE

"ÇIĞLIK ATIP GÜVENLİ BİR YERE KAÇ"

**SİZİ RAHATSIZ EDEN BİRİ OLURSA
BUNU İLK OLARAK AİLENİZ VE YA ÖĞRETMENİNİZE
MUTLAKA ANLATIN.**

Vücudunu korumak için neler yapabilirsin?

**Ailen,
öğretmenin
veya arkadaşın
gibi sana yardım
edebilecek, seni
dinleyecek
birine anlat**

**"Hayır",
"Yapma",
"Dur" de**

**Karşı koy
ve sertçe
it**

**Saldıran kişiden
kaç, uzaklaş**

**Bağır, çığlık at,
yardım iste**

**Eğer
biliyorsan
savunma
tekniklerini
kullan**